

KAZIMIERZ BOBOWSKI
Zielona Góra

**DWAJ ZNAMNIENICI UCZENI ZGORZELECCY
PROFESOR ERNST-HEINZ LEMPER
I PROFESOR WOLFRAM DUNGER**

Profesor Ernst-Heinz Lemper, wieloletni dyrektor Muzeum Sztuki w Goerlitz, urodzony 6 października 1924 r. w Kolonii, w 1945 r. rozpoczął studia z zakresu historii sztuki w Lipsku, a następnie również w dziedzinie historii architektury w Dreźnie. W listopadzie 1951 r. został dyrektorem Miejskich Zbiorów Sztuki w Goerlitz, które w wyniku wojny utraciły ok. 4/5 zbiorów. Lemper szybko włączył do zbiorów tego muzeum bardzo cenne zabytki archeologiczne, etnologiczne i sztuki Górnych Łużyc, które stanowiły część dawnych zbiorów rozwiązanego w 1945 r. Towarzystwa Górnołużyckiego, funkcjonującego od 1779 r. Dla zbiorów kierowanego przez siebie muzeum pozyskał także

zachowane pozycje biblioteki tego towarzystwa; działa dziś ona jako odrębna instytucja naukowa pod nazwą Oberlausitzische Bibliothek der Wissenschaften.

Wielką uwagę poświęcał Profesor Lemper ochronie zachowanych zabytków, łącząc ze stanowiskiem dyrektora muzeum funkcję specjalnie odpowiedzialnego z ramienia rady miasta Goerlitz w zakresie ochrony zabytków. Współpracując z Instytutem Ochrony Zabytków w Dreźnie, dokonał restauracji starego miasta.

Jest autorem ponad dwustu samodzielnych bądź wspólnych z innymi autorami prac z dziedziny sztuki, zwłaszcza historii architektury. Z wielką gorliwością organizował liczne konferencje i seminaria naukowe poświęcone regionowi górnołużyckiemu. W 1990 r. z jego inicjatywy wznowiło działalność Oberlausitzische Gesellschaft. Był pierwszym jego prezydentem po wznowieniu działalności; złożył ten urząd w 1999 roku ze względu na podeszły wiek.

Od 1976 r. Profesor wykladał historię sztuki na uniwersytecie w Lipsku, w którym w 1981 r. otrzymał profesurę honorową. Jest członkiem Komisji Historycznej Saksońskiej Akademii Nauk. W roku 1989 przeszedł na emeryturę po niemal czterdziestu latach pracy. Miasto z tej okazji nadało mu godność honorowego obywatela (*Ehrenbuergerwuerde*). Wydano też księgę pamiątkową pod tytułem dobrze skorelowanym z wymową idei, która przyświecała Profesorowi w życiu — *Sammeln-Erforschen-Bewahren* z podtytułem *Zur Geschichte und Kultur der Oberlausitz*.

Warto dodać, że tak drogie Profesorowi instytucje, jak biblioteka i muzeum, są placówkami naukowymi niezmiernie istotnymi z racji wartościowych i bardzo specjalistycznych zbiorów. Należy podkreślić, że w wyniku przemieszczeń zbiorów w czasie wojny i tuż po niej, ok. 20 tys. woluminów biblioteki znalazło się w zbiorach Działu Rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Jest to cenna kolekcja pod nazwą „zbiór Milicha”.

Byłe Muzeum cesarza Fryderyka po wojnie znalazło się w granicach miasta Zgorzelec.

Muzeum w Goerlitz ze względu na charakter zbiorów nosi obecnie nazwę Muzeum Śląskiego. Łącznie ze zbiorami Haus Schlesien w Koenigswinter oraz Stiftung Kulturwerk Schlesien w Wuerzburgu to najpoważniejsze kolekcje najcenniejszych obiektów sztuki i kultury materialnej Śląska i Łużyc.

Wielce zasłużony dla górnołużyckiego ruchu naukowego ostatnich dziesięcioleci jest również prof. dr hab. Wolfram Dunger, urodzony 9 października 1929 r. w Zittau, gdzie ukończył znane gimnazjum humanistyczne. W latach 1948-1953 studiował biologię w Lipsku, gdzie zaraz po ukończeniu studiów podjął pracę naukową w charakterze asystenta naukowego i kustosa w Instytucie Zoologii oraz w muzeum uniwersytetu lipskiego. Ze względów politycznych został w 1958 r. pozbawiony możliwości kontynuacji pracy naukowej i skierowany do pracy redakcyjnej w lipskim Instytucie Bibliograficznym. Po różnych perturbacjach w grudniu 1959 r. został przywrócony

do pracy naukowej na stanowisku dyrektora Państwowego Muzeum Przyrodniczego (Staatliche Museum fuer Naturkunde-Forschungsstelle w Goerlitz). Funkcję tę pełnił aż do przejścia na emeryturę w 1995 r. W 1968 r. habilitował się w Technische Iniversitaet w Dreźnie, po czym otrzymał stanowisko docenta w Humboldt Universitaet w Berlinie, natomiast tytuł profesorski dopiero w 1990 r. Profesor znany jest w Niemczech i w różnych środowiskach naukowych na świecie jako dobry specjalista z zakresu ekologii. Jego prace pozwoliły na rekultywację hałd górniczych. Jest bardzo cenionym autorem ok. dwustu publikacji fachowych w najważniejszych czasopismach krajowych i międzynarodowych.

Z dużą pasją angażuje się w rozwój życia naukowego na terenie Górnych Łużyc, prezesując m.in. wskrzeszonemu w 1990 r. Towarzystwu Przyrodniczemu Górnych Łużyc. Jest gorącym rzecznikiem powołania uniwersytetu w Goerlitz. Z inicjatywy Profesorów H. Lempera i W. Dungere w 1993 r. powstało Stowarzyszenie Przyjaciół i Wspierających Założenie Uniwersytetu w Goerlitz. Należy wspomnieć, że staraniem polskich i niemieckich działaczy Oberlausitzische Gesellschaft w 1992 r. powołano Hochschule fuer Technik, Wirtschaft und Sozialwesen z oddziałami w Goerlitz i Zittau.

Jeśli idea Uniwersytetu w Goerlitz stanie się rzeczywistością, może on — jak się szacuje — liczyć na co najmniej 5 do 8 tys. studentów z Euroregionu Nysa. Byłby to, podobnie jak Viadrina, Uniwersytet Europejski, ukierunkowany na edukację młodzieży polskiej, czeskiej i niemieckiej.

Literatura

- SAMMLUNGSaufbau im Schlesischen Museum, „Schlesischer Kulturspiegel” 2001, nr 3/01.
KLAMMT A., Prof. Dr. Phil. Habil. Ernst-Heinz Lemper zum 75. Geburtstag, „Neues Lausitzisches Magazin” N. F., t. 3, 2000.
PROF. DR. WOLFRAM DUNGER zum 70. Geburtstag und zur Erneuerung zum Ehrenbuerger der Kreisfreien Stadt Goerlitz., „Neues Lausitzisches Magazin” N. F. 2000, t. 3.